NORAKSTS

Lietas Nr. C13083616
Lietas arhīva Nr. C-0245-17

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Dobelē, 2017.gada 30.martā

Dobeles rajona tiesas tiesnese N.Pakule,
rakstveida procesā izskatīja civillietu /pers. B/ maza apmēra prasībā pret /pers. C/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

APRAKSTOŠĀ DAĻA

Prasības pieteikumā norādīts, Prasītājai kopdzīves laikā ar atbildētāju /datums/ir piedzimusi meita /pers. E/, par ko /datums/Dobeles pilsētas dzimtsarakstu nodaļas dzimšanas reģistrācijas grāmatā izdarīts ieraksts ar Nr.237 un izsniegta dzimšanas apliecība. Reģistrētā laulībā ar atbildētāju prasītāja nav sastāvējusi, atbildētājs labprātīgi atzinis paternitāti meitai /pers. E/ un, kā tas redzams no pievienotās /pers. E/ dzimšanas apliecības, reģistrēts kā /pers. E/ tēvs.

Meita šobrīd atrodas tikai prasītājas aprūpē un uzraudzībā, jo atbildētājs kopš 2012.gada prasītājai uzturlīdzekļus meitas uzturam nesniedz, meitas apgādībā un aprūpē nepiedalās, finansiāli nepalīdz.

Ņemot vērā šo apstākli, ka atbildētājs uzturlīdzekļus meitas uzturam nesniedz, bet tie ir nepieciešami pilnvērtīgai meitas uzturēšanai, prasītāja vēlas no atbildētāja piedzīt uzturlīdzekļus meitas uzturēšanai 111 EUR mēnesī.

Saskaņā ar Civillikuma 177.pantu „Līdz pilngadības sasniegšanai (219.p.) bērns ir vecāku aizgādībā. Aizgādība ir vecāku tiesības un pienākums rūpēties par bērnu un viņa mantu un pārstāvēt bērnu viņa personiskajās un mantiskajās attiecībās. Rūpes par bērnu nozīmē viņa aprūpi, uzraudzību un tiesības noteikt viņa dzīves vietu. Bērna aprūpe nozīmē viņa uzturēšanu, t.i.ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu un viņa izglītošanu un audzināšanu (garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšana, pēc iespējas ievērojot viņa individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam).

Saskaņā ar Civillikuma 179.panta pirmo un otro daļu, vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

Saskaņā ar Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10.panta pirmo daļu, bērnam ir tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgu sociālo vidi, kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību. Katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu, prasītāja atbrīvota no tiesas izdevumu samaksas.

Normatīvais akts, ar kuru prasība pamatota - Civillikuma 177., 179.pantiem, Civilprocesa likuma 1., 28., 43., 128., 205.panta pirmās daļas 1.punkts, LR Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra Ministru kabineta noteikumi Nr. 37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam".

Prasītājas prasījumi - piedzīt no atbildētāja par labu prasītājai uzturlīdzekļus meitas /pers. E/ uzturam EUR 111,00 mēnesī, bet ne mazāk, kā ar LR Ministru Kabineta 2013.gada 15.janvara noteikumiem Nr. 37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam. Palielinoties minimālajai darba algai proporcionāli palielināt piedzenamo uzturlīdzekļu summu. Uzturlīdzekļus piedzīt no prasības pieteikuma iesniegšanas brīža tiesā. Spriedumu izpildīt nekavējoties. Konta numurs, kurā ieskaitīt uzturlīdzekļus /konta numurs/, AS"Swedbank".

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{19}panta otro daļu celtā prasība atzīstama par maza apmēra prasību.

2016.gada 30.novembrī atbildētājam uz prasības pieteikumā norādīto dzīvesvietas, kas ir arī atbildētājas deklarētā dzīves vieta – /adrese/ nosūtīts prasības pieteikuma noraksts, nosakot termiņu rakstveida paskaidrojumu sniegšanai 15 dienas, papildus informējot, ka paskaidrojumu neiesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā, kā arī izskaidrojot atbildētāja tiesības lūgt lietas izskatīšanu tiesas sēdē, kā arī citas Civilprocesa likumā noteiktās tiesības un pienākumi (lietas 10.lapa). Minētā korespondence no adreses - /adrese/saņemta atpakaļ tiesā.

Tāpēc 2017.gada 2.februārī laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" (laidiens Nr. 26 (5853)) tika ievietots sludinājums,

ar kuru /pers. C/ tika darīts zināms par celto prasību, izskaidrojot viņam tiesības 15 dienu laikā sniegt tiesai savus rakstveida paskaidrojumus par celto prasību, kā arī informējot, ka 2017.gada 30.martā tiesas kancelejā būs pieejams sprieduma noraksts konkrētajā lietā (lietas 54. lapa).

Atbildētājs nedz norādītajā termiņā, nedz līdz lietas izskatīšanai rakstveida procesā nav sniedzis tiesai paskaidrojumus par prasības pieteikumā norādītajiem apstākļiem.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{21}panta otro daļu, paskaidrojuma neiesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā.

2017.gada 18.janvārī prasītājai nosūtīts paziņojums par lietas izskatīšanu rakstveida procesā 2017.gada 30.martā. Prasītājai nosūtītais paziņojums nav saņemts atpakaļ tiesā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 56.^{1}panta pirmo daļu, ja tiesas dokumenti piegādāti šā likuma 56.pantā noteiktajā kārtībā, proti, ierakstītā pasta sūtījumā, ierakstītā pasta sūtījumā ar paziņojumu par saņemšanu vai vienkāršā pasta sūtījumā, uzskatāms, ka personai ir paziņots par tiesas sēdes laiku un vietu un tiesas dokumenti ir izsniegti septītajā dienā no nosūtīšanas dienas, ja dokumenti nosūtīti ar pasta sūtījumu.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 56.panta piektajai daļai tiesas dokumentus fiziskajai personai piegādā pēc tās deklarētās dzīvesvietas adreses, bet gadījumos, kad deklarācijā norādīta papildu adrese – pēc papildu adreses, ja vien fiziskā persona tiesai nav norādījusi savu adresi, pēc kuras veicama saziņa ar tiesu, un fiziskajai personai ir pienākums būt sasniedzamai tās deklarētajā dzīvesvietas adresē, deklarācijā norādītajā papildu adresē vai šīs personas norādītajā adresē saziņai ar tiesu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 59.panta pirmo daļu, atbildētāju, kura adresi nevarēja noskaidrot saskaņā ar šā likuma 54^{1}.pantu vai kuram dokumentus nevarēja iesniegt adresē, kuru bija norādījis lietas dalībnieks saskaņā ar šā likuma 54^{1}.panta pirmo daļu, vai kuram tiesas dokumentus nevarēja izsniegt saskaņā ar šā likuma 56^{2}.pantu, aicina uz tiesu ar publikāciju oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis".

Ievērojot to, ka pusēm par lietas izskatīšanu rakstveida procesā tika paziņots ierakstītā pasta sūtījumā, nosūtot minēto informāciju uz prasības pieteikumā norādītajām adresēm, tostarp atbildētājam par tiesvedību tika paziņots arī ar sludinājumu laikrakstā "Latvijas Vēstnesis", tiesa uzskata, ka pusēm tiesas dokumenti un paziņojums par lietas izskatīšanu rakstveida procesā ir nosūtīts Civilprocesa likuma 56.pantā un 56.^{1} pantā noteiktajā kārtībā.

Noraidījums tiesnesei līdz lietas izskatīšanai rakstveida procesā nav pieteikts.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{18} panta pirmo daļu lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata prasības tiesvedības kārtībā pēc vispārējiem noteikumiem, ievērojot Civilprocesa likuma 30.^{3} nodaļā „Lietas par maza apmēra prasībām" paredzētos izņēmumus. Atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmajai daļai, ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā. Ievērojot to, ka puses nav lūgušas lietas iztiesāšanu tiesas sēdē un tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, civillietas izskatīšana noteikta rakstveida procesā.

MOTĪVU DAĻA

Tiesa, pārbaudījusi rakstiskos pierādījumus lietā, dzimšanas apliecību Nr. /apliecības numurs/, kas apliecina, ka atbildētājs ir nepilngadīgās /pers. E/, personas kods /personas kods/ tēvs (lietas 8.lapa) uzskata, ka prasība ir pamatota un apmierināma.

Civillikuma 179.panta pirmā un otrā daļa noteic, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

Saskaņā ar Civillikuma 179.panta piektās daļas noteikumiem minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

Saskaņā ar Civillikuma 177.pantu, vecākiem ir ne tikai tiesības, bet arī pienākums rūpēties par bērnu, jo līdz pilngadības sasniegšanai bērns ir vecāku aizgādībā. Rūpes par bērnu nozīmē arī bērnu uzturēt, tas ir, nodrošināt ēdienu, apģērbu mājokli un veselības aprūpi, bērnu kopt, izglītot un audzināt, nodrošināt garīgo un fizisko attīstību, pēc iespējas ievērojot bērna individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam.

Katra vecāka pienākums ir dot bērnam minimālo uzturlīdzekļu apjomu neatkarīgi no viņa mantiskā stāvokļa. Atbildētāja nevēlēšanās uzturēt savu bērnu nevar būt par iemeslu viņa atbrīvošanai no tēva pienākumu pildīšanas un līdzekļu gādāšanas sava bērna uzturam. Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10.panta pirmā daļa nosaka, ka bērnam ir tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgu sociālo vidi, kas nodrošina viņa pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību. Katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte.

Bērnu tiesību aizsardzības likuma 24.panta pirmā daļa nosaka, ka atbilstoši Civillikuma noteikumiem vecāku pienākums ir rūpēties par bērnu un viņa mantu un pārstāvēt bērnu viņa personiskajās un mantiskajās attiecībās.

Atbildētājs ir darbaspējīgā vecumā, tiesas rīcībā ziņu par viņa darbaspēju zudumu nav.

Saskaņā ar 2013.gada 15.janvāra Ministru kabineta noteikumiem Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu

apmēru bērnam" katram vecākam neatkarīgi no viņa mantas stāvokļa ir pienākums nodrošināt savam bērnam minimālos uzturlīdzekļus šādā apmērā: līdz septiņu gadu vecumam 25 % apmērā, no septiņu gadu vecuma līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēnešalgas.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2015.gada 24.novembra noteikumiem Nr. 656 „Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi" minimālā mēnešalga no 2016.gada 1.janvāra sastāda 370 *euro*.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2016.gada 25.oktobra noteikumiem Nr. 683 „Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi" minimālā mēnešalga no 2017.gada 1.janvāra sastāda 380 *euro*

Tiesa uzskata, ka prasītājas celtā prasība par uzturlīdzekļu piedziņu, atbilstoši Latvijas Republikas Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumu Nr. 37 nosacījumiem par minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru katram vecākam neatkarīgi no viņa mantas stāvokļa jānodrošina katram savam bērnam, ir apmierināma un šajā konkrētajā gadījumā ievērojot to, ka meita /pers.E/ sasniegusi deviņu gadu vecumu, viņai nosakāms uzturlīdzekļu apjoms 30 % apmērā no Latvijas Republikas Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Rakstveida paskaidrojumu par celto prasību daļā par uzturlīdzekļu piedziņu atbildētājs nav sniedzis.

Civilprocesa likuma 96.panta piektā daļa noteic, ka pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse. Līdz ar to tiesa atzīst, ka lietā nav strīds par to, ka prasītāja īsteno bērna ikdienas aprūpi, uzraudzību, ka atbildētājam kā bērnu tēvam ir jāpiedalās bērnu uzturēšanā un jāmaksā uzturlīdzekļi. Tāpat tiesa uzskata, ka prasītājas pieprasītais uzturlīdzekļu apmērs neprasa vērtēt atbildētāja mantisko stāvokli, jo tas ir atbilstošs minimālo uzturlīdzekļu apmēram, kuru katram vecākam, neatkarīgi no viņa spējām un mantas stāvokļa, ir pienākums nodrošināt katram savam bērnam. Līdz ar to, uzturlīdzekļu apmēru bērnu uzturam ir nosakāms piedzīt Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumu Nr. 683 noteiktajā apmērā un kārtībā. Ņemot vērā to, ka uz šo brīdi Latvijas Republikā noteiktā minimālā darba alga ir EUR 380, no atbildētāja piedzenami meitas- /pers.E/ uzturēšanai EUR 114,00 apmērā ik mēnesi līdz bērna pilngadībai.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts 2007.gada 29.augustā lietā Nr. SKC-556 ir atzinis, ka iztulkojot Latvijas Republikas Satversmes 92.pantu un Civilprocesa likuma 1.pantu saistībā ar Civillikuma tiesību normām, kas izriet no ģimenes tiesiskajām attiecībām, prasības par uzturlīdzekļu piedziņu bērnu uzturam, tie piedzenami no brīža, kad celta prasība tiesā, jo ar prasības celšanas brīdi attiecīgā persona uzsāk savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju tiesā. Līdz ar to tiesa uzskata, ka ar tiesas spriedumu uzturlīdzekļu maksāšanas pienākuma sākuma brīdi var noteikt prasības celšanas brīdi- 2016.gada 23.novembri.

Ievērojot to, ka vecāku (prasītājas) aizgādība pār bērniem beidzas ar bērna pilngadības sasniegšanu (Civillikuma 219.pants), pēc kuras bērns pats iegūst pilnīgu tiesībspēju, uzturlīdzekļi par labu prasītājam bērna uzturam piedzenami līdz bērna pilngadībai.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 203.panta ceturto daļu, ja pēc tam, kad likumīgā spēkā stājies spriedums, ar kuru no atbildētāja piespriesti uzturlīdzekļi, mainās apstākļi, kas ietekmē maksājumu apmēra vai ilguma noteikšanu, katra puse ir tiesīga, iesniedzot jaunu prasību, prasīt maksājumu apmēra vai termiņa grozīšanu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas 1.punktu, ņemot vērā nepilngadīgā bērna intereses, nosakāms, ka spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma (turpmāk CPL) 42.panta pirmās daļas noteikumiem tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai daļai. Šajā gadījumā valsts nodeva aprēķināma saskaņā ar CPL 34.panta pirmās daļas 1.punkta „a" apakšpunkta un CPL 35.panta pirmās daļas 3.punkta noteikumiem. Ievērojot to, ka uzturlīdzekļu maksājumu kopsumma par vienu gadu sastāda EUR 1368 no atbildētāja piedzenama valsts nodeva valsts ienākumos EUR 205,20 (12 x 114,00 = 1368 x 15 % = 205,20) apmērā, kā arī ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi EUR 9,05 apmērā.

Atbildētājam nosakāms termiņš labprātīgai sprieduma izpildei attiecībā par valsts nodevas un ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu piedziņu, termiņš nosakām 10 dienas no brīža, kad spriedums stāsies likumīgā spēkā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas 1.punktu, sprieduma izpildi par uzturlīdzekļu piedziņu noteikt – nekavējoties.

REZOLUTĪVĀ DAĻA

Pamatojoties uz minēto un saskaņā ar Latvijas Republikas Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumiem Nr. 37, Civilprocesa likuma 8., 97., 34. pantiem, 42.panta pirmo daļu, 193., 199., 204.[1], 205.panta pirmās daļas 1.punktu, 250.[25]pantu, tiesa

n o s p r i e d a

prasību apmierināt pilnībā.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. B/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus 111,00 *euro* (viens simts vienpadsmit euro 00 centus) ik mēnesi bērna /pers. E/, personas kods /personas kods/ uzturam, bet ne mazāk par minimālo uzturlīdzekļu apmēru saskaņā ar 2013.gada 15.janvāra Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumiem Nr.37, sākot no 2016.gada 23.novembra līdz 2016.gada 31.decembrim (ieskaitot).

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. B/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus 114,00 *euro* (viens simts četrapadsmit euro 00 centus) ik mēnesi bērna /pers. E/, personas kods /personas kods/ uzturam, bet ne mazāk par minimālo uzturlīdzekļu apmēru saskaņā ar 2016. gada 25.oktobra Latvijas Republikas

Ministru kabineta noteikumiem Nr. 683, sākot no 2017.gada 1.janvāra līdz bērnu pilngadībai vai izmaiņām normatīvajos aktos.

Konta numurs uz kuru maksājami uzturlīdzekļi – /konta numurs/, AS" Swedbank".

Mainoties minimālās darba algas apmēram uzturlīdzekļu apmērs mainās proporcionāli minimālās darba algas apmēram.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, par labu valstij valsts nodevu 205,20 *euro* (divi simts pieci euro 20 centi) apmērā, kas maksājama Valsts kasē, NMR. 90000050138, konts LV55TREL1060190911200, BIC kods TRELLV22, kods 0539 un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 9,05 *euro* (deviņi euro 05 centi) apmērā, kas iemaksājami Tiesu administrācijas kontā Nr.LV51TREL2190458019000, saņēmēja iestāde: Valsts kase, saņēmējs: Tiesu administrācija, NMR 90001672316.

Daļā par ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu piedziņu un valsts nodevas piedziņu noteikt termiņu sprieduma labprātīgai izpildei - 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas. Labprātīgi izpildot spriedumu daļā par tiesas izdevumu piedziņu valsts labā, maksājumus apliecinošus dokumentus iesniegt Dobeles rajona tiesā.

Daļā par uzturlīdzekļu piedziņu spriedums izpildāms nekavējoties.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā 20 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas - 2017.gada 30.marta, Zemgales apgabaltiesā apelācijas sūdzību iesniedzot Dobeles rajona tiesā, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma $440.^{2}$pantā noteiktajiem pamatiem pārsūdzībai apelācijas kārtībā.

Tiesnese (paraksts) N.Pakule